

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การคืนอาวุธปืนของกลางที่สั่งหรือนำเข้าโดยไม่มีใบอนุญาตและพนักงาน
อัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี (กรณีห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นเอกภัทร)

กรมศุลกากรได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๕๐๖/๓๖๒๙ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่กรมศุลกากรได้ขอหารือกรณีการสั่งหรือนำเข้าซึ่งอาวุธปืนรายห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นเอกภัทร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้นำเรื่องเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) และมีความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ ๕๓๓/๒๕๕๖ ซึ่งต่อมากรมการปกครองได้ขอทบทวนความเห็นดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้จัดให้มีการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) และ (คณะที่ ๑๑) เป็นกรณีพิเศษ โดยมีความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ ๑๓๓๔/๒๕๕๗ ยืนยันผลการพิจารณาเช่นเดียวกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) (เรื่องเสร็จที่ ๕๓๓/๒๕๕๖) ซึ่งเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นเอกภัทร ได้สั่งหรือนำเข้าซึ่งอาวุธปืนโดยไม่มีใบอนุญาตให้สั่งหรือนำเข้าซึ่งอาวุธปืนจากนายทะเบียนท้องที่กรุงเทพมหานคร จึงเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ อันเป็นความผิดสำเร็จแล้ว ส่วนการที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นเอกภัทร ได้นำใบอนุญาตให้สั่งหรือนำเข้าซึ่งอาวุธปืนที่นายทะเบียนออกให้ในภายหลังมาแสดงต่อกรมศุลกากรเป็นการยืนยันว่า ในขณะที่สั่งและนำเข้านั้น ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นเอกภัทร ไม่มีใบอนุญาตให้สั่งหรือนำเข้าซึ่งอาวุธปืนแต่ประการใด ดังนั้น ใบอนุญาตที่ออกให้ในภายหลังจึงไม่สามารถทำให้ความผิดที่สำเร็จแล้ว กลับเป็นความชอบด้วยกฎหมายได้ และส่งผลทำให้อาวุธปืนที่นำเข้ามาโดยฝ่าฝืนกฎหมายเป็นของต้องจำกัดตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙

ในการดำเนินคดีกับห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นเอกภัทร ของกรมศุลกากรนั้น ปรากฏว่า พนักงานอัยการได้มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นเอกภัทร ในความผิดฐานสั่งนำเข้าอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนตามมาตรา ๗ มาตรา ๑๖ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และฐานหลีกเลี่ยงข้อจำกัดในการเสียภาษีศุลกากรตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ และให้พนักงานสอบสวนจัดการกับอาวุธปืนจำนวน ๔,๑๒๗ กระบอก ที่เจ้าพนักงานศุลกากรเก็บรักษาไว้เป็นของกลางตามมาตรา ๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งกรมศุลกากรพิจารณาแล้ว ไม่เห็นพ้องกับคำสั่งของพนักงานอัยการดังกล่าว จึงได้มีหนังสือขอให้กรมสอบสวนคดีพิเศษทำความเห็นแย้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี รวมทั้งขอให้พนักงานอัยการดำเนินการตามช่องทางของกฎหมายเพื่อให้ศาลมีคำสั่งริบของกลางดังกล่าว เนื่องจากมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๕๕๒

ได้กำหนดให้ของใด ๆ อันเนื่องด้วยความผิดตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ประกอบด้วยมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๒ กำหนดว่า ท่านให้ริบเสียสิ้นโดยมิพักต้องคำนึงว่าบุคคลผู้ใดจะต้องรับโทษ หรือหาไม่ และมาตรา ๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้กำหนดให้สิ่งของใด ที่ยึดไว้ เจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด เมื่อเสร็จคดีแล้วก็ให้คืนแก่ผู้ต้องหาหรือแก่ผู้อื่น ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้น เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น ซึ่งกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้มีหนังสือกราบเรียนอัยการสูงสุดขอให้พิจารณากรณีกรมศุลกากรขอให้ทำความเห็นแย้ง คำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีพิเศษ แต่ปรากฏว่าสำนักงานอัยการสูงสุดได้มีหนังสือแจ้งว่า อัยการสูงสุด ได้มีคำสั่งให้ยุติเรื่องแล้ว

กรมศุลกากรจึงขอหารือในประเด็นข้อกฎหมาย ดังนี้

๑. ใบอนุญาตให้ส่งหรือนำเข้าอาวุธปืนที่นายทะเบียนท้องที่กรุงเทพมหานคร ออกให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นเอกภัทร โดยนายทะเบียนไม่ทราบว่าได้มีการนำอาวุธปืนเข้ามา ในราชอาณาจักรนั้น ยังจะสามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานประกอบการนำเข้าได้โดยถูกต้อง ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และสอดคล้องกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๓๓/๒๕๕๖ และเรื่องเสร็จที่ ๑๓๓๔/๒๕๕๗ หรือไม่

๒. อาวุธปืนของกลางจำนวน ๔,๑๒๗ กระบอก อันเป็นของที่พึงต้องริบตามมาตรา ๑๖๖ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ (เดิมเป็นบทบัญญัติมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๒) ซึ่งกรมศุลกากรได้ขอให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาล ให้สั่งให้ของตกเป็นของแผ่นดิน แต่อัยการสูงสุดได้มีคำสั่งให้ยุติเรื่องนั้น จะสามารถดำเนินการให้ ของตกเป็นของแผ่นดินโดยผลของกฎหมายใด ๆ เช่น ตามมาตรา ๑๖๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ (เดิมเป็นบทบัญญัติมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙) หรือมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้หรือไม่ อย่างไร หากไม่ได้ จำต้องคืน แก่ผู้ต้องหาหรือผู้มีสิทธิเรียกร้องตามคำสั่งของพนักงานอัยการหรือไม่ อย่างไร และเนื่องจาก อาวุธปืนทั้ง ๔,๑๒๗ กระบอก กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นผู้ยึดไว้เป็นของกลางโดยให้กรมศุลกากร เป็นผู้เก็บรักษา ซึ่งตามคำสั่งของพนักงานอัยการนั้น ได้ให้พนักงานสอบสวนจัดการตามมาตรา ๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น หากจำเป็นต้องคืน หน่วยงานใดจะเป็น ผู้ดำเนินการตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมศุลกากร โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (กรมสอบสวนคดีพิเศษ) และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นผู้ชี้แจง ข้อเท็จจริง ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

๑. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กรณีที่พนักงานอัยการ มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นเอกภัทร ในความผิดฐานส่งนำเข้าอาวุธปืน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนตามมาตรา ๗ มาตรา ๑๖ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และฐานหลีกเลี่ยงข้อจำกัดในการเสียภาษีศุลกากรตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติ

ศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ นั้น ปรากฏตามหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุดถึงพนักงานสอบสวน (อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ) ที่แจ้งคำสั่งไม่ฟ้องว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้นำอาวุธปืนเข้ามาในราชอาณาจักรด้วยตนเอง มิได้ให้บุคคลใดส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร และเป็นการนำเข้าแทนกรมการปกครอง อันเป็นการนำเข้าแบบส่วนบุคคล ผู้ต้องหาได้นำอาวุธปืนผ่านเข้ามาโดยเปิดเผย สำแดงราคาตามพิธีการศุลกากรตามปกติ ไม่มีพฤติการณ์ปิดบังซ่อนเร้นที่แสดงให้เห็นว่ามีเจตนาฉ้อโกงภาษีอากร การกระทำของผู้ต้องหาเป็นการกระทำตามแนวทางที่กระทำกันมาก่อนและเป็นที่ยอมรับของกรมการปกครองและกรมศุลกากรซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติงานในเรื่องนั้นตลอดมา พฤติการณ์ของผู้ต้องหาในคดีนี้แสดงให้เห็นว่า ขาดเจตนาอันเป็นองค์ประกอบความผิด จึงมีคำสั่งไม่ฟ้อง นอกจากนี้ ได้มีคำสั่งเกี่ยวกับของกลางว่า อาวุธปืนที่เจ้าพนักงานศุลกากรเก็บรักษาไว้เป็นของกลาง เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องใช้เป็นพยานหลักฐานในคดี และไม่จำเป็นต้องยึดไว้เพื่อใช้วินิจฉัยในคดีนี้อีก จึงให้พนักงานสอบสวนจัดการตามมาตรา ๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

๒. ผู้แทนกรมสอบสวนคดีพิเศษชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า เมื่อได้รับแจ้งว่าพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นเอกภัทร แล้ว กรมสอบสวนคดีพิเศษได้มีหนังสือแจ้งอธิบดีกรมศุลกากรให้ส่งมอบอาวุธปืนของกลางคืนให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นเอกภัทรเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) พิจารณาข้อหารื้อดั่งกล่าวประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า ประเด็นนี้เป็นปัญหาที่มีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเป็นอย่างเดียวกันกับที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๕๓๓/๒๕๕๖^๑ และเรื่องเสร็จที่ ๑๓๓๔/๒๕๕๗^๒ จึงไม่มีความจำเป็นต้องพิจารณาอีกว่า ใบอนุญาตดังกล่าวยังสามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานประกอบการนำเข้าได้อีกหรือไม่

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นเอกภัทร ในความผิดฐานส่งหรือนำเข้าอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ตามมาตรา ๗^๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และความผิดฐานนำเข้าอาวุธปืนโดยผู้นำเข้าไม่แจ้งเป็นหนังสือหรือส่งมอบ

^๑บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การส่งและนำเข้าซึ่งอาวุธปืนรายห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นเอกภัทร ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๗๗๗ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๒บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ขอบทบทวนความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การส่งและนำเข้าซึ่งอาวุธปืนรายห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นเอกภัทร ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๒/๑๕๓ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๓มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใดทำ ซื้อ มี ใช้ ส่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่

อาวุธปืนไว้ให้แก่พนักงานศุลกากร ณ ด้านที่แรกมาถึงจากนอกราชอาณาจักรตามมาตรา ๑๖^๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อจำกัดในการเสียภาษีศุลกากรตามมาตรา ๒๗^๕ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๔๙๐ แล้ว จึงเป็นกรณีที่ต้องอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนจะต้องจัดการต่อไปตามมาตรา ๘๕^๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๖๓

มาตรา ๑๖ ในการนำเข้าซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ให้ผู้นำเข้าแจ้งเป็นหนังสือและส่งมอบอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนไว้แก่พนักงานศุลกากร ณ ด้านที่แรกมาถึงจากนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ในกรณีซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดให้มอบแก่พนักงานศุลกากร ณ ด้านอื่น

เมื่อพนักงานศุลกากรได้รับหนังสือแจ้งและรับมอบอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนไว้แล้ว ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังนายทะเบียนท้องที่ที่ใกล้ที่สุด

แต่ถ้าผ่านเข้ามาในท้องที่ที่ไม่มีด้านศุลกากร ให้ผู้นำเข้าแจ้งเป็นหนังสือและส่งมอบอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนไว้แก่นายทะเบียนท้องที่หรือผู้ทำการแทนนายทะเบียนท้องที่ที่ใกล้ที่สุดโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๒๗ ผู้ใดนำหรือพาของที่ยังมิได้เสียค่าภาษี หรือของต้องจำกัด หรือของต้องห้าม หรือที่ยังมิได้ผ่านศุลกากรโดยถูกต้องเข้ามาในราชอาณาจักรไทยก็ดี หรือส่งหรือพาของเช่นว่านี้ออกไปนอกพระราชอาณาจักรก็ดี หรือช่วยเหลือด้วยประการใด ๆ ในการนำของเช่นว่านี้เข้ามา หรือส่งออกไปก็ดี หรือย้ายถอนไป หรือช่วยเหลือให้ย้ายถอนไปซึ่งของดังกล่าวนี้จากเรือกำปั่น ท่าเทียบเรือ โรงเก็บสินค้า คลังสินค้า ที่มั่นคง หรือโรงเก็บของโดยไม่ได้รับอนุญาตก็ดี หรือให้ที่อาศัยเก็บ หรือเก็บ หรือซ่อนของเช่นว่านี้ หรือยอม หรือจัดให้ผู้อื่นทำการเช่นว่านี้ก็ดี หรือเกี่ยวข้องด้วยประการใด ๆ ในการขน หรือย้ายถอน หรือกระทำการใด ๆ แก่ของเช่นว่านี้ก็ดี หรือเกี่ยวข้องด้วยประการใด ๆ ในการหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียค่าภาษีศุลกากร หรือในการหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงบทกฎหมายและข้อจำกัดใด ๆ อันเกี่ยวแก่การนำเข้า ส่งของออก ขนของขึ้น เก็บของในคลังสินค้า และการส่งมอบของโดยเจตนาจะฉ้อค่าภาษีของรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่จะต้องเสียสำหรับของนั้น ๆ ก็ดี หรือหลีกเลี่ยงข้อห้าม หรือข้อจำกัดอันเกี่ยวแก่ของนั้นก็ดี สำหรับความผิดครั้งหนึ่ง ๆ ให้ปรับเป็นเงินสี่เท่าราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือจำคุกไม่เกินสิบปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๘๕ เจ้าพนักงานผู้จับหรือรับตัวผู้ถูกจับไว้ มีอำนาจค้นตัวผู้ต้องหา และยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้

การค้นนั้นจักต้องทำโดยสุภาพ ถ้าค้นผู้ต้องหาต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ค้น

สิ่งของใดที่ยึดไว้เจ้าพนักงานมีอำนาจยึดไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด เมื่อเสร็จคดีแล้วก็ให้คืนแก่ผู้ต้องหาหรือแก่ผู้อื่น ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้น เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น